

Παρουσίαση

Ο τιμητικός τόμος για τον Παναγιώτη Περσιάνη είναι ελάχιστο δείγμα εκτίμησης της συνεχούς προσφοράς του στα ελληνικά γράμματα, στην εκπαίδευση της Κύπρου και στο ακαδημαϊκό έργο.

Σε μια καλαίσθητη έκδοση με την επιμέλεια του Κώστα Γιάλουκα και της Μαρίας Παπούλα ο Εκπαιδευτικός Όμιλος Κύπρου τιμά τον Παναγιώτη Περσιάνη, τον ακάματο πανεπιστημιακό και τη συμβολή του στην εκπαίδευση, την Παιδαγωγική, τη Συγκριτική Παιδαγωγική και την Ιστορία της Εκπαίδευσης.

Με τον πίνακα Γύζη στο εξώφυλλο, επιλογή του τιμωμένου, να σημαίνει πολλά: Μια στάση ζωής και έναν σκοπό εκπαίδευσης- ως αξίας και συνεκτικού κρίκου της κοινωνίας με την παιδεία, στόχο που με συνέπεια υπηρέτησε ο Παναγιώτης Περσιάνης και βιώσαμε ως αξία ζωής όσοι είχαμε την τύχη να εργαστούμε μαζί του.

Ο Τόμος περιλαμβάνει 3 μέρη. Στο Πρώτο μέρος περιλαμβάνονται τα κείμενα που έχουν γραφεί προς τιμή του κ. Περσιάνη από συνεργάτες και εκτιμητές του έργου του. Με λόγο και προσεγγίσεις που ταιριάζει στον τιμώμενο, με κείμενα και θέσεις τομές και πρωτότυπες προσεγγίσεις, από μια άλλη οπτική γωνία, όπως τα δικά του κείμενα είτε τα δοκίμια του στον ημερήσιο τύπο και στο περιοδικό δοκιμίων Κυπριακή Μαρτυρία είτε τα επιστημονικά του κείμενα σε ελληνικά και αγγλόφωνα περιοδικά.

Στο Β' Μέρος του τόμου, με τίτλο Η Ζωή και το Έργο του Παναγιώτη Περσιάνη περιλαμβάνεται Εισαγωγικό σημείωμα από τους επιμελητές του τόμου, το βιογραφικό και η εργογραφία του τιμωμένου και στο Γ' Μέρος δύο Αδημοσίευτες Εργασίες του.

Το βιογραφικό σημείωμα του Συγγραφέα είναι εντυπωσιακό. Μια μαρτυρία της συνεχούς προσφοράς του από διάφορες επάξεις, όπου άφησε τη σφραγίδα του, στο Υπουργείο Παιδείας ως καθηγητής και

επιθεωρητής, στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ως διευθυντής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ως καθηγητής. Η συγγραφή του συνεχής και ανεκτίμητη σε αξία, λόγω της αυθεντικής προσέγγισης που επιχειρεί στα θέματα που διαπραγματεύεται. Η έμφαση στην άλλη διάσταση , αυτή που δεν είναι εύκολο να την δουν και ακόμη δυσκολότερο να την επεξεργαστούν οι πολλοί.

Το έργο του είναι μια μοναδική κατάθεση ψυχικής και πνευματικής δύναμης. Αναλύει, προβληματίζει και οδηγεί σε αφύπνιση αυτούς που διαβάζουν...όσους βέβαια επιμένουν ακόμη να διαβάζουν στην εποχή της ατάκας και της διαδικτυακής πληροφόρησης.

Τα τιμητικά κείμενα κατανέμονται σε 4 θεματικές ενότητες, Φιλοσοφικά κείμενα, Εκπαιδευτική Πολιτική, Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση.

Οι εργασίες του τόμου παρουσιάζονται εν συντομία από τους επιμελητές, στο Εισαγωγικό Σημείωμα του τόμου, με έμφαση στη βασική ιδέα των κειμένων, σε μια παρουσίαση υποδειγματική για τη συνέπεια και την επιμέλειά της.

Δεν θα ήταν σκόπιμο ούτε και θα είχε προσθετική αξία η ανάλυση εκ μέρους μου κάθε κειμένου του τόμου. Θα επισημάνω μόνο κάποιες ιδέες – προσεγγίσεις που καθιστούν τον τόμο αξιόλογο πνευματικό πόνημα, αντάξιο του τιμωμένου. Στην πρώτη ενότητα, στα Φιλοσοφικά Κείμενα, ο Κωνσταντίνος Γιάλουκας αναλύει τις Μεθόδους της Φιλοσοφικής και Σοφιστικής Συζήτησης στους πλατωνικούς διαλόγους, τέμνοντας με ενάργεια και γνώση τις διαφορές στη μέθοδο της φιλοσοφικής διαλεκτικής και στις σοφιστικές μεθόδους. Στην ίδια ενότητα η Ανδρεανή Ηλιοφώτου αξιοποιεί τον πλούσιο φιλολογικό της εξοπλισμό, και επικουρούμενη από τις ιδέες του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, συζητά τη σύγχρονη φθορά της πολιτικής και πνευματικής ζωής, επισημαίνοντας τις ρίζες της στην αυτονόμηση της πολιτικής και της ηθικής. Ο Σταύρος Φωτίου αντισταθμίζει τον δεσποτισμό και τα κακώς κείμενα του σύγχρονου πολιτισμού με την πρόταση ζωής της

Χριστιανικής Αγωγής, μια πρόταση αρμονίας, συνύπαρξης και αλληλεγγύης σε αδελφική κοινότητα.

Στη Ενότητα Εκπαιδευτική Πολιτική ο Μιχαηλίνος Ζεμπύλας, μέσα από μια συγκριτική προσέγγιση επετειακών τελετών σε δύο σχολεία, εξετάζει τις Σχολικές επετείους ως πολιτικούς μηχανισμούς δόμησης και αποδόμησης συλλογικών συναισθημάτων και αναδεικνύει τη διατομή της εξουσίας και των συναισθημάτων στο πλαίσιο των σχολικών επετειακών τελετών. Ο Λευτέρης Κληρίδης και η Χριστιάννα Κυπριανίδου, επιχειρούν μια επανατοποθέτηση της Ιστοριογραφίας της Εκπαίδευσης στην Κύπρο, η οποία θα υπερβαίνει τον εγκλωβισμό της σε απλουστευτικά ιστορικοπολιτικά πλαίσια. Ο Σήφης Μπουζάκης προσεγγίζει συγκριτικά τα εκπαιδευτικά συστήματα με κύριο άξονα ανάλυσης το έθνος- κράτος και την παγκοσμιοποίηση και τις μεταξύ τους εναλλαγές σε σύγχρονα εκπαιδευτικά κινήματα.

Στην ενότητα Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών δύο κείμενα του Παναγιώτη Ξωχέλλη και της Μαίρης Κουτσελίνη επαναπροσεγγίζουν την έννοια και τη διαδικασία της επιμόρφωσης μέσα σε ένα ανταποδοτικό και αναστοχαστικό περιβάλλον επιμορφωτών, επιμορφωνομένων και μαθητών, με έμφαση στην επιμόρφωση εντός του σχολείου και στην Έρευνα Δράσης.

Η τελευταία ενότητα επιγράφεται Εκπαιδευτική Αξιολόγηση και περιλαμβάνει 2 κείμενα. Το άρθρο της Μαρίας Ηλιοφώτου Μένον ασχολείται με την Τριτοβάθμια εκπαίδευση και εξετάζει τη σχέση των εννοιών της παραγωγικότητας και της ποιότητας, μέσα από τις επικρατέστερες θεωρητικές προσεγγίσεις, για να καταλήξει στον επαναπροσδιορισμό της θετικής σχέσης των δύο εννοιών προτείνοντας νέες παραμέτρους που επηρεάζουν την παραγωγικότητα ως δείκτη ποιότητας.

Στο δεύτερο άρθρο της ενότητας η Έλενα Παπαναστασίου προτείνει Αρχές Συγγραφής Ερωτήσεων για Αξιολόγηση των μαθητών, οι οποίες θα πρέπει να τηρούνται κατά την ανάπτυξη δοκιμίων αξιολόγησης από τους εκπαιδευτικούς. Μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα καλών και κακών ερωτήσεων διαγράφει πλαίσιο ερωτήσεων ικανών να

αξιολογήσουν τις γνώσεις και δεξιότητες των μαθητών και ταυτόχρονα να καταστούν μέσα ανατροφοδότησης εκπαιδευτικών και μαθητών. Και το επιτυγχάνει αποφεύγοντας τα στεγανά πλαίσια και παρωθώντας για πρωτοτυπία και δημιουργικότητα.

Συνολικά, οι προσεγγίσεις στα δέκα κείμενα του τιμητικού τόμου συνάδουν με την πρωτότυπη και ουσιαστική τομή που επιχειρεί ο Παναγιώτης Περσιάνης σε όλα τα γραπτά του. Όπως και σε αυτά που δημοσιεύονται για πρώτη φορά στο Γ΄ Μέρος του τόμου υπό τον τίτλο Αδημοσίευτες Εργασίες του Καθηγητή Παναγιώτη Περσιάνη και περιλαμβάνει 2 εργασίες, μία στα αγγλικά και μία στα ελληνικά. Η εργασία στα αγγλικά έχει ως θέμα την ταυτότητα των εκπατρισμένων στην Αίγυπτο Ελλήνων Κυπρίων στον 19^ο αιώνα, με επίκεντρο δύο διαφορετικές φιλοσοφίες των εκπατρισθέντων, οι οποίες εκδηλώθηκαν με εκ πρώτης όψεως αντιφατικές μεταξύ τους ενέργειες. Η μια οδήγησε σε πρωτοβουλίες για την υποστήριξη της ελληνικής εκπαίδευσης στην Κύπρο, με κτίσιμο και επιχορήγηση ελληνικών σχολείων για τη διαφύλαξη της ελληνικής ταυτότητας και η δεύτερη στην εγκαθίδρυση εμπορικής αγγλικής σχολής, η οποία διοικείτο από Άγγλους αξιωματούχους. Το άρθρο καταλήγει με καίρια ερωτήματα και προτάσεις σχετικά με τη διαμόρφωση της κουλτούρας και των πράξεων και έργων που απορρέουν από αυτή.

Το δεύτερο άρθρο του Παναγιώτη Περσιάνη, έχει τίτλο « Διαφορετικές Αντιλήψεις για τη Γνώση και Διαφορετικοί Τρόποι Αξιολόγησής της». Με αφορμή τη συμμετοχή της Κύπρου στο πρόγραμμα PISA, θεωρεί σημαντικό να διερευνηθεί το είδος της Γνώσης πάνω στο οποίο γίνεται η εξέταση της PISA, όπως και ο τρόπος αξιολόγησης τον οποίο εφαρμόζει. Εξετάζει τρία είδη γνώσης, μέσα από μια ιστορική ανασκόπηση των αντιλήψεων για τη γνώση, με πρώτη αυτή της αποστήθισης, δεύτερη τη γνώση- κατανόηση και τρίτη αυτή της ικανότητας γιασιμοποίησή της και της επίλυσης προβλημάτων, Υποστηρίζει ότι το τρίτο είδος γνώσης, το οποίο χρησιμοποιείται στο πρόγραμμα PISA, απαιτεί ενεργοποίηση και συντονισμό πολλαπλών νοητικών διεργασιών και είναι απαραίτητο σήμερα εφόδιο ζωής και ότι

η διαφορετική μορφή αξιολόγησής της είναι αναγκαία για τον αξιόπιστο έλεγχο των αποτελεσμάτων της μάθησης, όχι μόνο σε κάθε σύστημα εκπαίδευσης αλλά και μεταξύ εκπαιδευτικών συστημάτων.

Ο λόγος στα δυο αυτά άρθρα, τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά είναι ακριβής και καίριος, χωρίς περιττά στολίδια, με λογικές συνεπαγωγές, σφαιρική εξέταση του βασικού θέματος και διαλεκτική παρουσίαση της βιβλιογραφίας που το υποστηρίζουν.

Επιλογικά,

Ο τιμητικός τόμος για τον Παναγιώτη Περσιάνη είναι μια ελάχιστη τιμή σε έναν πρωτεργάτη πρωτοποριακών προσεγγίσεων στην εκπαίδευση και στις αποφάσεις που την καθορίζουν. Ο τεκμηριωμένος λόγος του σε θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Ιστορίας της Εκπαίδευσης και Συγκριτικής Παιδαγωγικής, και η ηγετική του πνευματική στάση, η οποία αναδεικνύεται μέσα από τα 26 βιβλία, 50 άρθρα και δεκάδες γραπτές παρεμβάσεις του σε καίρια θέματα συζήτησης, τον έχουν αναδείξει σε υπόδειγμα πανεπιστημιακού και πνευματικού ανθρώπου.

Με πρωτοβουλία του προέδρου του κ. Α. Παπούλα, την οποία ασμένως και ως έτοιμοι από καιρό αποδέχθηκαν το Διοικητικό συμβούλιο του ΕΟΚ και οι συμμετέχοντες στον τόμο και στην αποψινή εκδήλωση, ο Εκπαιδευτικός Όμιλος Κύπρου επιτελεί το καθήκον του απέναντι σε έναν πνευματικό άνθρωπο, προς τον οποίο η τιμή είναι τιμή για τον τιμώντα.